

สาเหตุและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการรังแกผ่านโลกไซเบอร์:

กรณีศึกษาเยาวชนไทยผู้ถูกรังแก

CAUSES AND EFFECTS RELATED WITH CYBER BULLYING:

A CASE STUDY OF CYBERVICTIM THAI YOUTHS

ปองกมล สุรัตน์¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาและทำความเข้าใจสาเหตุและผลกระทบจากการรังแกผ่านโลกไซเบอร์ของเยาวชนไทย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแบบพหุกรณีศึกษา (Multiple case study) ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับเยาวชนไทยอายุ 19-24 ปี จำนวน 8 คน จากผลการศึกษาพบว่าสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากความขัดแย้ง ปัญหาความสัมพันธ์ที่ไม่ลงรอยกัน หรือผู้ถูกรังแกกระทำบางอย่างให้ผู้รังแกไม่พอใจ นอกจากนี้ยังเกิดจากความสนุกสนานคึกคะนองของเยาวชน ที่มองว่าการรังแกผ่านโลกไซเบอร์คือ การเล่นอย่างหนึ่งที่เพื่อนกระทำต่อเพื่อนได้ ไม่ใช่เรื่องผิดปกติ ซึ่งเป็นทัศนคติที่น่ากังวลอย่างยิ่ง และยังเกิดจากพฤติ กรรมเสี่ยงของเยาวชนที่ใช้สื่อออนไลน์พูดคุยกับคนแปลกหน้า ทำให้เกิดการล่อลวงและรังแกผ่านโลกไซเบอร์ตามมา สำหรับผลกระทบจากการรังแกผ่านโลกไซเบอร์พบว่า ผู้ถูกรังแกได้รับผลกระทบ 6 ประการ ได้แก่ 1) เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดโรคซึมเศร้า หรือ

เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมกระตุ้นโรคซึมเศร้าที่มีอยู่แล้วให้หนักมากขึ้น 2) เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เยาวชนตัดสินใจฆ่าตัวตาย โดยประกอบกับการรังแกในโลกจริง 3) ผลกระทบทางความรู้สึก ได้แก่ เครียด เศร้า หวาดระแวง อับอาย ไม่มีความสุข ไม่สบายใจ เจ็บปวด 4) ผลกระทบทางสังคม ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง ภาพลักษณ์เสียหาย ถูกเกลียดชัง ถูกดูหมิ่น และ 5) ผลกระทบต่อตัวตนและบุคลิกภาพ ทำให้เป็นคนหนีปัญหา แยกตัวจากสังคม ไม่ไว้วางใจใคร 6) ปัญหาด้านการเรียน

คำสำคัญ: การรังแกผ่านโลกไซเบอร์, ความรุนแรงในเยาวชน, ความรุนแรงในโลกออนไลน์, การกลั่นแกล้งรังแก

Abstract

This research aims to find out and understand the causes and effects of cyber bullying. Multiple case study was conducted

¹ นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

by in-depth interviews with 8 Thai youth aged 19-24 years. The results reveal that most of cyber bullying situations caused by relationship problem, peer conflict, victims did something that perpetrators were not satisfied. Some victim said the perpetrator told him that cyber bullying is only fun among friends. This is a very worrying attitude. In addition, cyber bullying caused by the risky behavior of youth who used online media to talk with strangers. For the impact of cyber bullying. The victims were affected by 6 issues 1) Cyber bullying was one of part that cause depression or promoted harder depression. 2) Cyber bullying was the part that makes the youth decide to commit suicide 3) The emotional impact, including stress, sadness, paranoid, unhappiness, emotional harm 4) Social impact including defamation be hated, insult 5) Impact on identity and personality and 6) Learning problems.

Keywords: cyber bullying, youth violence, online violence, bullying

บทนำ

การรังแกผ่านโลกไซเบอร์เป็นการข่มขู่ ล้อเลียน กลั่นแกล้ง ทำให้ผู้อื่นเกิดความเจ็บปวดซ้ำๆ ผ่านช่องทางออนไลน์ มือถือ หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ โดยที่ไม่ได้จำกัดรูปแบบพฤติกรรมหรือ

อุปกรณ์ที่ใช้ (Patchin; &Hinduja. 2012) ผู้กระทำไม่จำเป็นต้องมีพลังกำลังหรืออำนาจทางสังคมที่เหนือกว่าเหมือนการรังแกที่เจอกันตัวต่อตัว แต่ใช้การสื่อสารในโลกไซเบอร์ในรูปแบบต่างๆ เช่น ไฟล์เสียง ข้อความ รูปภาพ และวิดีโอเพื่อกลั่นแกล้งระบายความโกรธแค้น โดยสามารถลงมือทำได้ในทันทีไม่จำกัดเวลาและสถานที่ อีกทั้งยังมีความเป็นสื่อสาธารณะ ทำให้เกิดผลกระทบอย่างกว้างขวางภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว โดยที่ ผู้รังแกอาจปกปิดปลอมแปลงตัวตน ើื้อต่อการกระทำรุนแรงโดยไม่ต้องรับผิดชอบผลที่ตามมา เยาวชนซึ่งอยู่ในวัยที่มีความเปราะบางต่อความเครียด ความกดดัน อาจขาดวุฒิภาวะในการจัดการปัญหาชีวิตอย่างเหมาะสม หากเผชิญการรังแกผ่านโลกไซเบอร์อาจมีแนวโน้มที่จะได้รับผลกระทบต่อจิตใจและสังคมอย่างมาก ในขณะที่ผู้รังแกก็เสี่ยงต่อการซึมซับและเสพยาติการรังแกจนนำไปสู่ การผลิตซ้ำพฤติกรรมดังกล่าวต่อไป ยิ่งอาศัยช่องทางไซเบอร์ที่ตอบสนองได้ฉับพลันและ ซ่อนอัตลักษณ์ได้ ยิ่งจะส่งเสริมให้กระทำการอย่างขาดความยั้งคิดได้ง่ายกว่าการรังแกในรูปแบบปกติ

การรังแกผ่านโลกไซเบอร์ไม่ใช่เพียงการคุกคามก่อกวนทางออนไลน์หรือมือถือ หรือเป็นปัญหาเล็กน้อยเมื่อเทียบกับการทำร้ายร่างกายอย่างที่คนส่วนใหญ่เข้าใจ จากการวิจัยที่ผ่านมาได้ยืนยันชัดเจนว่าการรังแกผ่านโลกไซเบอร์ส่งผลต่อจิตใจ อารมณ์ และคุณภาพชีวิตในโลกจริงทั้งผู้รังแกและผู้ถูกรังแกเป็นความรุนแรงอย่างหนึ่งที่เป็นผลมาจากการขาดความสามารถในการจัดการปัญหาและความเครียดของวัยรุ่น บางรายถึงขั้นพยายามฆ่าตัวตายเพื่อให้หลุดพ้นจากความเครียด และความทรมานที่ได้

รับจากการรังแกผ่านโลกโซเชียล (Patchin; & Hinduja. 2012) และจากการเก็บข้อมูลในคนไข้เยาวชน 353 รายที่นอนรักษาตัวในแผนกฉุกเฉินโรงพยาบาลเด็กแฮสโบร ประเทศสหรัฐอเมริกา (Hasbro Children's Hospital) พบว่ามีเยาวชนร้อยละ 46.7 หรือเกือบครึ่งหนึ่งที่ตกเป็นเหยื่อการรังแกผ่านโลกโซเชียล แสดงว่าปัญหาดังกล่าวเชื่อมโยงกับคุณภาพชีวิตของเยาวชนและปัญหาอื่นๆที่เป็นเหตุของการเจ็บป่วยหรือทำร้ายร่างกายอีกด้วย (Ranney. 2016)

ในปี 2559 เดวิด โมลัค (David Molak) นักเรียนอเมริกาวัย 16 ปี ถูกรุมด่าผ่านข้อความจากเพื่อนในโรงเรียน 6-10 คนอยู่เสมอ มีครั้งหนึ่งเขาถูกเชิญเข้ากลุ่มแชทเพียงเพื่อมาถูกรุมด่าและขับไล่ออกจากกลุ่มในอีก 2 นาทีต่อมา ต่อมาเดวิดย้ายโรงเรียนหนี แต่ผู้รังแกกลุ่มนั้นก็ยังตามราวไว้ในโลกโซเชียลไม่เลิกรา หลังจากต้องทนกับความเจ็บปวดมายาวนาน เดวิดก็ตัดสินใจฆ่าตัวตาย (Mendoza. 2016) ส่วนในประเทศไทย ปุยฝ้าย(นามสมมุติ) นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ถูกรุมรอยเฟซบุ๊กส่วนตัวพร้อมโพสต์ข้อความได้ภาพส่วนตัวในเชิงล้อแหลมทางเพศและระบุเบอร์ติดต่อ หลังจากนั้นเธอก็ถูกเพื่อนล้อและกลั่นแกล้ง แม้แต่อาจารย์ก็ไล่ไม่ให้เธอเข้าห้องเรียน เมื่อถูกแกล้งหนักขึ้นทำให้เธอเริ่มแยกตัวจากสังคม คิดว่าตนเองไร้ค่า รู้สึกผิดที่นำปัญหามาให้พ่อแม่ จึงพยายามฆ่าตัวตายด้วยการกรีดข้อมือ แต่โชคดีที่เพื่อนมาช่วยไว้ทัน (องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย.2559) เหล่านี้เป็นตัวอย่างที่สะท้อนถึงความอันตราย ของการรังแกผ่านโลกโซเชียลได้อย่างแจ่มแจ้ง

การเกิดขึ้นของปัญหาการรังแกผ่านโลกโซเชียลในประเทศไทยมีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น จากการสำรวจเมื่อปี 2553 พบว่าเยาวชนไทยร้อยละ 43.1 หรือเกือบครึ่งหนึ่งของกลุ่มตัวอย่าง 2,500 รายทั่วประเทศเคยถูกรังแกผ่านโลกโซเชียล (ตีพิมพ์ปกป้อง; และ วิมลทิพย์ มุสิกพันธ์. 2553) และจากข้อมูลการสำรวจเบื้องต้นในปี 2560 ของ รศ.นพ.ชาญวิทย์ พรนภดล ซึ่งเป็นการศึกษาการรังแกผ่านโลกโซเชียลร่วมกันของ 14 ประเทศทั่วโลก พบว่าเยาวชนไทยร้อยละ 45 เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการรังแกผ่านโลกโซเชียล และอยู่ในอันดับ 5 จาก 14 ประเทศ ซึ่งมากกว่าสหรัฐอเมริกา ยุโรป และญี่ปุ่นถึง 4 เท่า (ชาญวิทย์ พรนภดล. 2560) หลักฐานดังกล่าวสะท้อนว่าเยาวชนไทยในยุคปัจจุบันเผชิญปัญหาการรังแกผ่านโลกโซเชียลที่มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้นและจำเป็นต้องแก้ไขเร่งด่วน

แม้ว่าความถี่ในการเกิดการรังแกผ่านโลกโซเชียลนั้นไม่สามารถตัดสินได้แน่ชัดว่าเด็กและเยาวชนช่วงวัยใดเกิดมากกว่าหรือรุนแรงกว่ากัน แต่ขึ้นอยู่กับรูปแบบการรังแกในแต่ละช่วงวัยที่อาจแตกต่างกัน (Kowalski.; et al. 2014) ตามหลักพัฒนาการมนุษย์เยาวชนช่วงวัย 15 ปีขึ้นไปให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ อยู่กับเพื่อนมากกว่าพ่อแม่ เปรียบเทียบต่ออารมณ์เศร้าเป็นพิเศษ เสี่ยงต่อการซึมเศร้าจากปัญหาส่วนตัวได้ง่ายกว่าวัยอื่น ดังจะเห็นได้จากข่าวเยาวชนฆ่าตัวตายเพราะถูกรังแกผ่านโลกโซเชียล ครึ่งหนึ่งอยู่ในช่วงอายุ 15 ปีขึ้นไป (Wikipedia. 2017) จึงกล่าวได้ว่าเยาวชนในช่วงวัยนี้มีความเสี่ยงและมีปัจจัยอ่อนไหวหลายประการ ที่อาจได้ผลกระทบรุนแรงเป็นพิเศษเมื่อเผชิญการรังแกผ่านโลกโซเชียล

จากที่กล่าวมา แม้การรังแกผ่านโลกโซเชียลเป็นปัญหาใกล้ตัวที่ถูกผลิตซ้ำในชีวิตประจำวันและทวีความรุนแรงตามเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้นตลอดเวลา แต่ประเทศไทยยังขาดพร่องความรู้จากการวิจัยเกี่ยวกับการรังแกผ่านโลกโซเชียล จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการรังแกในโลกโซเชียลพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ในประเทศไทยมุ่งเน้นการสำรวจความถี่ในเชิงปริมาณกับเยาวชนทั่วไป สิ่งสำคัญที่ยังขาดอยู่คือ รากฐานที่มาของปัญหาจากมุมมองของเยาวชนที่มีประสบการณ์ตรง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการรังแกผ่านโลกโซเชียลในเยาวชนไทยที่อายุ 15 ปีขึ้นไป ที่มีประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับการรังแกผ่านโลกโซเชียล โดยศึกษาถึงสาเหตุและผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแบบพหุกรณีศึกษา(Multiple case study) ซึ่งให้ความสำคัญกับมุมมององค์รวม(Holistic) อย่างรอบด้านและลึกซึ้ง ทั้งหมดนี้ก็เพื่อเข้าใจการรังแกผ่านโลกโซเชียลในเชิงลึกจากประสบการณ์ตรงของเยาวชน ทั้งในแง่สาเหตุที่ทำให้เกิดเหตุการณ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นในมิติต่างๆ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจและทำความเข้าใจสาเหตุการรังแกผ่านโลกโซเชียลของเยาวชนไทย
2. เพื่อสำรวจและทำความเข้าใจผลกระทบจากการรังแกผ่านโลกโซเชียลของเยาวชนไทย

ขอบเขตการศึกษา

1. การวิจัยครั้งนี้ศึกษากับเยาวชนไทยอายุ 19-24 ปี โดยไม่จำกัดพื้นที่ทางกายภาพ เนื่องจากการรังแกผ่านโลกโซเชียลเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นใน

โลกออนไลน์ ซึ่งเป็นพื้นที่ไร้พรมแดนทางกายภาพไม่ว่าเยาวชนจะอาศัยอยู่ที่ใดก็สามารถเผชิญกับปัญหานี้ได้ トラบใดที่ยังมีการเชื่อมต่อกับมือถือและอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลหลักต้องเคยรังแกหรือถูกรังแกผ่านโลกโซเชียลมากกว่า 1 ครั้งต่อเหตุการณ์ หรืออย่างน้อย 1 ครั้งหากเป็นเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจ สังคม และการดำเนินชีวิตของผู้ถูกรังแก เช่น ไม่สามารถใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างปกติ นอนไม่หลับ เครียดเรื้อรัง แยกตัว ถูกดูหมิ่นประณามจากสังคม ขาดเรียนบ่อย เป็นต้น

2. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาครอบคลุมการรังแกผ่านโลกโซเชียลทั้งหมด 9 ประเภท โดยอ้างอิงจาก Kowalski; Limber ; & Agatston (2008) ซึ่งแบ่งการรังแกผ่านโลกโซเชียลออกเป็น 8 ประเภท โดยได้รวมเอา Sexting หรือ การถูกนำภาพหรือวิดีโอเชิงอนาจารไปเผยแพร่ ส่งต่อโดยไม่ได้รับอนุญาต ซึ่งเป็นการรังแกผ่านโลกโซเชียลประเภทใหม่รวมอยู่ในการศึกษาครั้งนี้ด้วย ดังนั้น การรังแกผ่านโลกโซเชียลสำหรับงานวิจัยชิ้นนี้จึงแบ่งเป็น 9 ประเภท ได้แก่ 1) Flaming การโจมตีกันด้วยข้อความที่รุนแรงหรือหยาบคาย 2) Harassment การก่อกวนคุกคาม 3) Outgoing and Trickery การเผยแพร่ข้อมูลส่วนตัวหรือความลับของผู้อื่น 4) Denigration การเผยแพร่ข้อมูลเท็จทำให้ผู้อื่นเสียหายอับอายถูกดูหมิ่นเกลียดชัง 5) Impersonation การสวมรอยตัวตนผู้อื่นเพื่อไปสร้างความเสียหาย 6) Cyberstalking การติดตามชมผู้ผู้อื่นซ้ำๆ อย่างจริงจัง และรุนแรง 7) Exclusion or ostracism การลบ บล็อก ขัดขวางผู้อื่นจากกลุ่มสังคมออนไลน์ 8) Happy Slapping การทำร้ายร่างกายแล้วถ่ายภาพหรือวิดีโอประจานออกสื่อ

ออนไลน์หรือส่งต่อกันทางมือถือ และ 9) Sexting การนำภาพหรือวิดีโอเชิงอนาจารไปเผยแพร่ ส่งต่อ โดยไม่ได้รับอนุญาต

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพแบบพหุกรณีศึกษา (Multiple case study) โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth interview) เพื่อสาเหตุและผลกระทบของการรังแกผ่านโลกไซเบอร์ โดยการเข้าถึงผู้ให้ข้อมูลหลักใช้แบบคัดกรองเพื่อสำรวจประสบการณ์การรังแกผ่านโลกไซเบอร์ของเยาวชน และใช้การแนะนำต่อกัน (Snowball technique) เพื่อคัดเลือกเยาวชนที่เหมาะสมจะเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยเกณฑ์การคัดเลือกคือ 1) เป็นเยาวชนที่มีประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับการรังแกผ่านโลกไซเบอร์เท่านั้น 2) เป็นเยาวชนที่มีข้อมูลลุ่มลึกหลายมิติ (Information rich cases) มีประสบการณ์รุ่มรวยมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในเชิงลึกและกว้าง เช่น เยาวชนที่ถูกรังแกผ่านโลกไซเบอร์ที่มีเรื่องราวสะท้อนมิติทางจิตใจ สังคม บริบทแวดล้อมอันหลากหลาย 3) เยาวชนที่มีประสบการณ์พิเศษแตกต่างจากผู้อื่นอย่างชัดเจน (Extreme cases) เช่น เยาวชนที่รังแกหรือถูกรังแกผ่านโลกไซเบอร์หลายครั้ง, เยาวชนที่ถูกรังแกอย่างรุนแรง และ 4) สมัครใจเข้าร่วมการวิจัย และอยู่จนจบกระบวนการโดยวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลศึกษาและอภิปรายผล

กรณีศึกษาในครั้งนี้เป็นเยาวชนอายุ 15-24 ปี เป็นหญิง 6 คน ชาย 2 คน จากผลการศึกษาพบการรังแกผ่านโลกไซเบอร์ 8 ประเภท ได้แก่ 1) Flaming การโจมตีกันด้วยข้อความที่รุนแรงหรือหยาบคาย 2) Harassment การก่อกวนคุกคาม 3) Outgoing and Trickery การเผยแพร่ข้อมูลส่วนตัวหรือความลับของผู้อื่น 4) Denigration การเผยแพร่ข้อมูลเท็จทำให้ผู้อื่นเสียหาย อับอาย ถูกดูหมิ่นเกลียดชัง 5) Impersonation การสวมรอยตัวตนผู้อื่นเพื่อไปสร้างความเสียหาย 6) Cyberstalking การติดตามข่มขู่ผู้อื่นซ้ำๆ 7) Exclusion or ostracism การลบ บล็อก ขัดขวางผู้อื่นจากกลุ่มสังคมออนไลน์ และ 8) Sexting การที่บุคคลถ่ายภาพหรือคลิปวิดีโอโป๊เปลือยของตนเพื่อส่งต่อให้คนอื่นแต่ถูกนำไปเผยแพร่ต่อโดยไม่ได้รับอนุญาต แต่ไม่พบกรณีถูกทำร้ายร่างกาย และถ่ายภาพหรือคลิปวิดีโอประจาน (Happy Slapping) โดยกรณีศึกษาบางรายถูกรังแกผ่านโลกไซเบอร์มากกว่า 1 ประเภทภายในคนเดียวกัน ดังตารางที่ 1

1. สาเหตุของการรังแกผ่านโลกไซเบอร์

1.1 เหตุการณ์ความขัดแย้ง ไม่ชอบหน้า

สาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการรังแกผ่านโลกไซเบอร์มากที่สุดจำนวน 5 ใน 8 กรณีก็คือ การเกิดเหตุการณ์ความขัดแย้ง ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างผู้รังแกกับผู้ถูกรังแก หรือความรู้สึกไม่ชอบหน้ากัน ซึ่งส่วนใหญ่ทั้งสองฝ่ายมีความสัมพันธ์เป็นเพื่อนสนิท หรือเพื่อนร่วมสถาบันศึกษา และมีบางส่วนเป็นคนภายนอกทั่วไปในโลกออนไลน์ที่ไม่รู้จักกับผู้ถูกรังแกมาก่อน

ตารางที่ 1 สรุปข้อมูลทั่วไปและประสบการณ์เกี่ยวกับการรังแกผ่านโลกไซเบอร์ของกรณีศึกษา

ชื่อสมมุติ	อายุ	อายุ (เมื่อถูก รังแก)	เพศ	การศึกษา	ประสบการณ์เกี่ยวกับ การรังแกผ่านโลกไซเบอร์		
					ประเภท	สถานะ	ระยะเวลา
1. เกรซ	22	19	หญิง	นักศึกษาปี 4	Harassment Exclusion	ผู้ถูกรังแก	3 ปี
2. ต้นข้าว	19	17	หญิง	นักศึกษาปี 1	Harassment Exclusion	ผู้ถูกรังแก	2 ปี
3. เฟรน	19	18	หญิง	นักศึกษาปี 1	Denigration	ผู้ถูกรังแก	1 เดือน และ 1 ปี (ยังไม่ สิ้นสุด)
4. มิวสิค	19	16	ชาย	นักศึกษาปี 1	Sexting Cyberstalking	ผู้ถูกรังแก	2 ปีกว่า
5. ดาว	19	18	หญิง	นักศึกษาปี 1	Harassment Denigration	ผู้ถูกรังแก	2 อาทิตย์
6. พรราว	24	24	หญิง	จบการศึกษา	Flaming	ผู้ถูกรังแก	3 เดือน
7. กอล์ฟ	19	19	ชาย (เพศ ที่ สาม)	นักศึกษาปี 1	Sexting Denigration Harassment Exclusion Impersonation	ผู้ถูกรังแก (หลาย ครั้ง)	1 ปี (ยังไม่ สิ้นสุด)
8. กุ๊บกี้บ	19	19	หญิง	นักศึกษาปี 1	Cyberstalking	ผู้ถูกรังแก	8 เดือน

พอมานี้สอง ก็เริ่มรู้แล้วว่าเราไม่ค่อยชอบเข้าไปประชุม เจอคนเยอะๆ เกรซรู้สึกว่าเป็นตัวประหลาด เราไม่อยากไปยุ่งกระบวนการภายในรับน้อง อยากอยู่ห่างๆ ทำงานที่เราอยู่คนเดียวได้...มันจะมีเพื่อนคนนึง เพื่อนคนนี้ชื่อจี้จี้ เป็นกระเทย เกรซไม่รู้ที่บ้านเขาเลี้ยงมาอย่างไร คือเป็นคนที่ไม่คิด (เน้นเสียง สีหน้าเอือมระอา) เลยอะคะ แบบเหมือนเอาสนุกปาก ก็อาจจะพูดแบบนี้ใครจะทำไม คำพูดของเขาทำให้เกรซไม่สบายใจเลย คือเกรซไม่ชอบที่เขาไปคุยลับหลัง เพราะเกรซเป็นคนตรงๆ แต่เขาไม่เคยพูดกับเกรซต่อหน้า แต่เขาเอาไปด่าในกรุ๊ป ด่าในเฟซ แบบพูดลอยๆ แต่คนที่ทำแบบที่มีมึงพูด ก็คือกูนี่แหละ ซึ่งเรารู้สึกว่าทำไมเขาไม่มาด่าต่อหน้า เขาก็บอกว่าทำไมไม่เข้าไปประชุม ทำตัวให้เป็นปัญหา

- เกรซ (หญิง) 19 ปี ผู้ป่วยโรคซึมเศร้า

แค่หนูไม่ล้างจานแค่ครั้งเดียว ก็เปลี่ยนจากหน้ามือเป็นหลังมือ หนูไม่ได้ล้างจานแค่ครั้งเดียวนะคะที่ ทุกครั้งหนูล้างตลอด แต่แค่หนูไม่ล้างแค่ครั้งเดียว เขาก็จะไปบอกว่าหนูไม่ล้างจาน ปล่อยให้เขาล้างคนเดียว โน่นนี่ไม่ทำ ทั้งๆที่หนูไม่ล้างแค่ครั้งเดียว ปกติหนูล้างทุกครั้ง เขาพยายามพูดว่าเขาอะดีแล้ว แต่หนูอะทำตัวแย่งเอง เขาบอกโพสต์ด่าว่า(ทาง Instagram story, Facebook)หนูไปทำอย่างนั้นอย่างนี้ ทั้งๆที่หนูไม่ได้ทำ คือเขาโพสต์ด่า แล้วเขาก็จะทำให้เพื่อนอีกคนนึงที่อยู่ห้องเดียวกัน ปกติหนูคุยกับเขาได้ แต่ทุกวันนี้หนูมองหน้าเขาไม่ติดแล้ว ก็คือตอนแรกมีคนเดียวที่มีปัญหา แต่ตอนนี้มันมีปัญหาทั้งหมดเลย

- เฟรน (หญิง) อายุ 19 ปี

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวัฒนาวัตี ศรีวิวัฒน์

นพงศ์; และ พิมพกา ธาณินพงศ์ (2558) ได้สำรวจเยาวชนที่ศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 351 คน พบว่า เยาวชนถึงร้อยละ 74.64 เคยรังแกผู้อื่นผ่านอินเทอร์เน็ต โดยสาเหตุเกิดจากการมีปัญหาขัดแย้งกันมาก่อน (ร้อยละ 28.57)

1.2 ความสนุกคึกคะนองระหว่างเพื่อน

สาเหตุอันดับสองของการรังแกผ่านโลกโซเชียล เกิดจากการเล่นสนุกด้วยความคึกคะนองระหว่างกลุ่มเพื่อน โดยความสัมพันธ์ระหว่างสองฝ่ายยังเป็นเพื่อนสนิทกันและมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันอีกด้วย แต่ฝ่ายผู้รังแกกลับแกล้งผู้ถูกรังแกเพราะคิดว่าพฤติกรรมเหล่านั้นคือการเล่นสนุกของตนเท่านั้น ดังตัวอย่าง กอล์ฟ วัยรุ่นชายอายุ 19 ปี ได้เปิดเผยว่าตนถูกแกล้งจากเพื่อนสนิทที่สุดของตนโดยเพื่อนคนดังกล่าวได้ล้อเลียนรูปร่างหน้าตา สีผิวของกอล์ฟผ่านทางออนไลน์ ตั้งกลุ่มลับเพื่อใส่ร้ายว่ากอล์ฟเป็นคนไม่ดี ชอบด่าทอตนอย่างหยาบคาย ทั้งที่กอล์ฟไม่เคยทำ นอกจากนี้ ผู้รังแกยังแอบนำภาพส่วนตัวที่กอล์ฟถ่ายเองในมือถือ สวมรอยไปลงเฟซบุ๊กของกอล์ฟ พร้อมพิมพ์ข้อความล้อเลียนกอล์ฟเพื่อให้กลายเป็นตัวตลกขบขันของเพื่อน

เขาเป็นคนที่ชอบเอาปมด้อยของเพื่อนมาล้อเลียนจนเกินสมควรอะครับ เหมือนอย่างเราอะพี่เราอ้วน หน้าตาเราแบบเป็นสิวะเยอะ แล้วเขาก็เอาเราไปพูดแบบขำๆไรเงี้ย โอเค มันก็อาจจะสนุกสำหรับเขา หรือสำหรับคนอื่น แต่เขาเอารูปเราไปล้อแบบขำๆ จนเรารู้สึกว่า เอ้ย เกินไปรีเปล่าบางทีมันทำร้ายความรู้สึกของเราเกินไป เราก็เก็บไปคิดมาก ว่าเราอดสาหรักรักเขา ทำอะไรดีๆให้เขา เขาชอบพูดแทงใจดำเราอะไรอย่างนี้ ชอบเอาไปพูดลับ

หลังในทางไม่ได้ แล้วเรารู้จักคนอื่นอีกที่ว่าเป็นเพื่อนคนนี้เอาเราไปพูดลับหลังในสิ่งที่ไม่ดี เขาเซท(ใน Line group ลับ)ว่าเราทุกอย่าง แบบว่าชอบทำงานเอาหน้า ต่างๆนาๆ เขาเอาไปคุยกันในเซทไม่ให้ผมรู้ ผมรู้อีกทีจากเพื่อนคนนึง เขาเอามาให้เราดูเขาตั้งกลุ่มเพื่อนกัน แยกกัน แล้วเขาก็ไปพูดถึงผมแบบ โอ้มันมันทั้งอัน ทั้งล้อปมด้อยจากร่างกายเรา แล้วทุกวันเนี่ยก็ยังโดนอยู่

- กอล์ฟ (ชาย) อายุ 19 ปี

ซึ่งทัศนคติดังกล่าวของผู้รังแกเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เพราะเมื่อตั้งใจในการกระทำของตนแล้ว ก็เป็นสาเหตุที่อาจส่งผลกระทบต่ออีกฝ่าย สอดคล้องกับงานวิจัยเวนดิบลอสและซีลัมพุต (Vandebosch; & Cleemput 2008) ได้ศึกษาการให้ความหมายของการรังแกผ่านโลกโซเชียลจากการสนทนากลุ่มกับเยาวชนอายุ 10-18 ปี จำนวน 279 คน แบ่งออกเป็น 53 กลุ่ม พบว่าเยาวชนมักตีความว่าการรังแกผ่านโลกโซเชียลคือการรังแกผ่านอินเทอร์เน็ต โดยที่ผู้กระทำต้องมีเจตนาในการลงมือ ผู้ถูกกระทำได้รับความเจ็บปวดจากการกระทำนั้น เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นหลายครั้งมากกว่าการเล่นเป็นครั้งคราว แต่ถ้าทำครั้งเดียวเป็นการจงใจรังแกก็ถือว่าเป็นการรังแกผ่านโลกโซเชียล

ส่วนมิวสิค วัยรุ่นชายอีกคน อายุ 19 ปี ได้ถูกนำภาพเปลือยที่ถูกแอบถ่ายตอนเมาสุราแล้วเพื่อนจับแก้ผ้า มาข่มขู่ให้จ่ายเงิน บังคับให้สูบบุหรี่ และซื้อข้าวกลางวันให้กลุ่มเพื่อน มิวสิคยอมทำตามทุกอย่าง แต่ในที่สุดกลุ่มเพื่อนก็ปล่อยภาพเปลือยดังกล่าวออกไปในกลุ่มเฟซบุ๊กของเพื่อนร่วมชั้น โดยเซ็นเซอร์ส่วนลับเอาไว้ ถึงอย่างนั้น มิวสิคก็รู้สึกอับอายมาก จนไม่เข้าห้องเรียน แยกตัวจากสังคม จน

ผลการเรียนตกต่ำติด 0 ติด ร. รวมกัน 10 กว่าตัว ในระยะเวลา 2 ปีกว่าที่ไม่ยอมเข้าเรียน

ย้อนไปตอน ตอน ม.4 ผมก็มีเพื่อนผู้ชาย อยู่กันเป็นแก๊งค์ 9 คน ที่นี้ผมเพิ่งเข้าแก๊งค์มา แล้วเขาก็รับน้องผมด้วยเครื่องตีมแอลกอฮอล์ ผมก็กินไปเยอะพอสมควร แล้วผมก็เมา เขาก็ถ่ายคลิปไว้ เป็นรูป 18+ อนาคต เลือผ้าไม่เหลืออะพี แล้วที่นี้เขาก็มีขู่มตลอดเลยเวลาทำอะไรไม่ถูกใจ เขาขู่จะเอาไปปล่อยให้เพื่อนในห้องดู เขาก็ทำทำอะไรแล้วนะเว้ย มึงจะทำไม่ทำ มีอยู่ครั้งนึงเขาส่ง แต่เขาก็กลัวพรบ. คอมพิวเตอร์เหมือนกัน เขาก็เซ็นเซอร์ไว้ ตรงส่วนสำคัญ คือให้รู้ว่าแก้ผ้าอยู่นะ แต่ไม่ให้เห็นอะไร

- มิวสิค (ชาย) อายุ 19 ปี

(ถูกรังแกตอนอายุ 16 ปี)

1.3 การล่อลวงเพื่อผลประโยชน์

ในการวิจัยครั้งนี้พบว่าการล่อลวงจากคนแปลกหน้าเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวและทำอาจารย์เป็นสาเหตุที่นำไปสู่การรังแกผ่านโลกโซเชียล ซึ่งมีส่วนเชื่อมโยงกับอาชญากรรมในโลกโซเชียลอีกด้วย ดังกรณีของ กุ๊บกี๊บ เยาวชนหญิง วัย 19 ปี ที่เคยถูกชายแปลกหน้าที่คุยกันทางแอปพลิเคชัน Bee Talk หวานล่อมให้ถอดเสื้อผ่านวีดีโอคอล และแคปชั่นภาพหน้าอกของเธอ หลังจากนั้นก็นำภาพมาข่มขู่ขอเงินและห้ามบล็อกช่องทางติดต่อ ไม่เช่นนั้นจะนำภาพไปปล่อยให้เพื่อนและพ่อแม่ของเธอเห็น

เหมือนเราเคยเห็นตัวจริงมาแล้ว 2 ครั้ง ที่ยอมเปิดเพราะเราเคยเห็นหน้าเขา เราคิดว่าครั้งเดียวเอง เออ ครั้งเดียวก็ครั้งเดียว เขาส่งทาง IG มันเป็นข้อความที่ส่งหาได้ เขาเอาภาพมาให้ดูเลย ตกใจตอนนั้นเรียนอยู่ แล้วก็รีบทำภาพหน้าจอกให้มันมืดลงเลย มันบอกว่า แน่จริงก็ส่งเงินมาให้อีกสิ เราเคย

ส่งเงินให้แล้วประมาณพันนึง เราให้ไป 2 รอบค่ะ
1,000 กับ 3,000

- กุ๊บกิ๊บ (หญิง) 19 ปี

2. ผลกระทบจากการรังแกผ่านโลกโซเชียล

2.1 ซึมเศร้า

จากผลการศึกษาพบกรณีเยาวชนที่ได้รับผลกระทบจากการถูกรังแกในโลกจริง พร้อมกับผ่านโลกโซเชียลจนป่วยเป็นโรคซึมเศร้า 1 ราย ซึ่งรายนี้ถูกรังแกในโลกจริงเป็นหลักและถูกรังแกผ่านโลกโซเชียลร่วมด้วย

เพื่อนคนเนี่ย ตอนแรกเขาก็ดีกับหนูนะ เอาไปเอามาเขาก็ไม่ชอบหนู แกล้งหนู จากที่เคยพูดเสียดสี กลายเป็นเริ่มทำร้ายร่างกายละ ด้วยความที่เขาเป็นคนตัวใหญ่ เขาก็จะเดินมาแล้วเอาไหล่ชนอะ เอาไหล่กระแทก แล้วมันเจ็บมากอะพี่ (เสียงสั่น เอามือจับหัวไหล่) เจ็บแล้วหนูก็เซ (เริ่มน้ำตาซึม) ...แล้วที่นี้แบบว่า หนูก็ไปเปิดเฟสดู เขาก็ขู่ว่า อีเนี่ยต่อแหล อีเนี่ยฆ่ามันได้ อายากจะดักตบมึงสักทีอะโรยอย่างเนี่ย หนูก็บล็อกเขา ทีนี้แล้วเขาก็ปิดกั้น หนูค่ะ ไม่ให้เข้าสังคมออนไลน์ในกลุ่มของห้อง เหมือนกับว่าไม่ให้เราติดตามกลุ่มอะไรแบบเนี่ยอะค่ะ เขาเป็นแม่กลุ่ม เขาตั้งโพลต์ไม่ให้เราเห็นในกลุ่ม มีอะไรหนูก็ไม่เห็น บางทีหนูก็ต้องมาถามเพื่อนในกลุ่ม คนที่พอจะคุยได้ ว่ามีงานอะไรบ้างอะค่ะ การที่หนูโดนแกล้งบ่อยๆ มันก็เป็นปมในจิตใจหนูนะ หวาดระแวงว่าจะโดนเขาแกล้งอีกมัย จะมีคนไม่ชอบเราอีกมัย เราไม่มีความสุขเลยในชีวิตช่วงนั้นค่ะ หนูไม่อยากไปโรงเรียนเลยนะ หนูพยายามทำตัวดี๊ดี สาย ทำยังไงก็ได้ให้ห่างจากเพื่อนกลุ่มเนี่ย ...หมอวินิจฉัยว่าหนูเป็นโรคซึมเศร้า ตอนนั้นก็กินยาตลอด แต่ถ้าไม่กินยาก็จะกลับมาเป็นเหมือนเดิม

- ต้นข้าว (หญิง) อายุ 19 ปี
(ถูกรังแกตอนอายุ 17 ปี)

ส่วนอีกรายหนึ่งเป็นเยาวชนที่เป็นโรคซึมเศร้าอยู่ก่อนแล้ว และเมื่อถูกรังแกผ่านโลกโซเชียลก็ทำให้อาการซึมเศร้าถูกกระตุ้นให้หนักยิ่งขึ้น

ตอนนั้นมีภาวะซึมเศร้ากำเริบอีก แล้วแบบหนักที่สุดเท่าที่เคยเป็น คือแบบข้าวเหนียวกินไม่ได้เลย นอนก็นอนไม่หลับเลย ไปเรียนไม่ได้ ไม่มีสมาธิ ดูหนังก็ดูไม่ได้ สิ่งที่เราชอบทำก็ทำไม่ได้เลย แล้วเกรซก็อ่านไลน์ เห็นเขาคุยกันเรื่องโน่นนี่นั่น เกรซก็แสดงความคิดเห็นไป เพื่อนคนนี้ เขาก็พูดในไลน์ว่า “อย่าเก่งแต่ในแชทได้ปะ ตอนประชุมก็มาด้วย รำคาญ” ตอนนั้นเกรซก็นั่งร้องไห้ แบบร้องให้ตัวสั่นเลย แล้วก็คิดว่า ตายดีกว่า ทำไมพูดจากับเราแบบนี้ มันเหมือนจะธรรมดา แต่ว่าเขาแซะเราตลอด จิกเรามาตลอด จนเราไม่ไหวแล้ว ทำไมมาพูดกับเราแบบนี้ คือเกรซไม่มีคำไหนเลยที่ได้ยินแล้วอยากตายเท่าคำนี้ คือแบบได้ยินแล้วร้องไห้เลย จะเป็นจะตายเลย คือด้วยเรามีภาวะ(ซึมเศร้า) แบบนี้ด้วย

- เกรซ (หญิง) อายุ 19 ปี

ผู้ป่วยโรคซึมเศร้า

สอดคล้องกับผลการวิจัยของกูว์ (Guo, 2016) ที่ได้รวบรวมศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการรังแกผ่านโลกโซเชียลด้วยการวิเคราะห์ทอถิมาน (Meta-analysis) จากงานวิจัยจำนวน 77 เรื่อง ตั้งแต่ปี 2004-2013 ซึ่งศึกษาเยาวชนวัย 9-24 ปี พบว่าผู้ถูกรังแกผ่านโลกโซเชียลส่วนใหญ่เป็นคนที่เครียด ซึมเศร้า โดดเดี่ยว สิ้นหวัง

2.2 เป็นส่วนที่หนึ่งที่ทำให้ฆ่าตัวตาย

การวิจัยในครั้งนี้พบกรณีศึกษารายหนึ่งที่ตัดสินใจฆ่าตัวตาย เพราะถูกทำร้ายร่างกายในโลก

จริงซ้าๆเป็นหลัก และถูกข่มขู่ กีดกันจากสังคมออนไลน์ จนกระทั่งทนต่อความทุกข์ไม่ไหว

หนูก็มาเจอสังคม มาเจอเพื่อนที่ไม่ชอบ มารังแก มาแกล้งแรงๆอย่างนี้ แล้วมีวันหนึ่ง คือหนูไม่มีอะไร คือชีวิตอะไม่อยากจะอยู่แล้ว แล้วก็ตัดสินใจกรอกยา(พาราเซตามอล)มันเลย คือในใจอะไม่อยากจะตาย แต่ไม่อยากจะอยู่แล้ว วันนั้นหนูก็เดินไปหาแม่ แล้วแม่ก็สังเกตเห็นว่าปากหนูเริ่มคล้ำ หน้าหนูเริ่มคล้ำๆเขียวๆ แล้วแม่ก็เลยไปทำอะไรมา หนูก็เลยบอกว่าไปกินยามา แม่ถามว่ากินเท่าไร หนูก็บอกว่า เกือบหมดกระปุก ฟังเท่านั้นเขาตกใจมาก เขารีบพาหนูไปโรงพยาบาล

- ดันข้าว (หญิง) อายุ 19 ปี

(ถูกรังแกตอนอายุ 17 ปี)

สอดคล้องกับข่าวการฆ่าตัวตายของเยาวชนหลายประเทศที่ถูกรังแกผ่านโลกโซเชียล ซึ่งการรังแกอาจนำไปสู่การฆ่าตัวตายเพราะไม่สามารถทนกับความทรมานทางจิตใจได้ เยาวชนทั้งที่เป็นผู้ถูกรังแกและผู้รังแกเองมีแนวโน้มคิดฆ่าตัวตายมากกว่า เยาวชนที่ไม่เคยประสบปัญหาความรุนแรง (Hinduja, Sameer; Patchin, W. Justin. 2010)

2.3 ผลกระทบทางความรู้สึก

จากการศึกษาพบว่า กรณีศึกษาทั้ง 8 ราย ได้รับผลกระทบจากจิตใจทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็น เครียด เศร้า หวาดระแวง อับอาย ไม่มีความสุข ไม่สบายใจ เจ็บปวด

ตัวอย่างเช่น

มันไม่ค่อยสบายใจ กระทบกระชวย ไม่มีมีความสุขเลยอะค่ะที่ ตลอดเวลาเลยอะ มันเหมือนมีอะไรหนักๆอยู่ที่หัวอะค่ะ หนูรู้สึกว่ามันเศร้าอะ

- ดาว (หญิง) 19 ปี

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ริวิตูโซ (Rivituso. 2014) ที่ได้ศึกษาประสบการณ์ของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชน 4 ราย ในรัฐนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกาที่ตกเป็นเหยื่อการรังแกผ่านโลกโซเชียล โดยศึกษาประสบการณ์และวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวคิดปรากฏการณ์วิทยาแบบตีความ (interpretive phenomenological analysis) เน้นตีความการรับรู้ประสบการณ์ถูกรังแกผ่านโลกโซเชียลของเยาวชน จากการศึกษาพบว่าผู้ถูกรังแกมีประสบการณ์ร่วมกัน คือ การถูกรังแกซ้าๆทำให้เกิดความรู้สึกว่าตกอยู่ในความเสี่ยงและหวาดกลัว รู้สึกเครียด ซึมเศร้า และอับอาย

2.4 ผลกระทบทางสังคม

ในกรณีที่การรังแกผ่านโลกโซเชียลมีการเผยแพร่ข้อมูลความลับที่น่าอับอายของผู้ถูกรังแกหรือเกิดการใส่ร้ายป้ายสี สร้างข่าวลือ ก็ส่งผลทำให้ผู้ถูกรังแกเสื่อมเสียชื่อเสียง ภาพลักษณ์เสียหาย ถูกคนรอบข้าง หรือคนในวงสังคมเกลียดชัง ถูกดูถูกดูแคลน ดังกรณีของพราว ผู้มีอาชีพอิสระเป็นคนโปรโมทสินค้าออนไลน์ และถ่ายทอล์คโชว์สโตร์ส่วนตัว เป็นคนมีชื่อเสียงในโลกออนไลน์ ได้โพสต์เกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของตนเกี่ยวกับการซื้อสินค้าแบรนด์หนึ่ง ทำให้คนหมั่นไส้ คิดว่าดูถูกคนอื่นที่เป็นคนธรรมดา ไม่มีสิทธิพิเศษ

คือพราวพูดตาม fact ตามความจริงอะ แต่ว่าเขาคิดในแง่ร้ายกว่าพราวไปแล้ว อาจจะคำพูดของพราวที่มันดูแรงมาตลอดด้วย ก็เลยแบบ เฮ้ย นี่มันด่าอะ คนก็เลยเริ่มด่าพราวหนักมากๆ ตั้งแต่วันนั้นเลยด่าเยอะมากค่ะที่ แบบ มึงทำตัวสูงส่งมาจากไหนเธอ ไม่เห็นรู้จัก ไม่เห็นจะดังเลย มีตัวตนเธอคือก็ด่าค่อนข้างแรง ก็มีคำหยาบคาย ด่าพ่อคุณแม่

ด่าไปทุกอย่าง แล้วคนก็แชร์กัน ว่าทำไมเป็นแบบนี้
 ทั้งๆที่เขาไม่ได้รู้ที่มาที่ไป แคแค่ไปโพสต์ กลายเป็น
 ว่าพราวเป็นคนหยาบคาย เป็นคนรุนแรง เป็นคน
 พุดจาแย่อะ เขาก็ด่ากันทั้งที่ไม่ได้มูลเหตุอะไรเลย
 บางคนก็ด่าเอาสะใจอย่างเนี่ยอะคะ ไม่รู้จักพราว
 ด้วยซ้ำ คนก็แชร์กันไปเยอะอะคะ ทั้งเฟซบุ๊ก
 อินสตาแกรม ทวิตเตอร์ก็โดนด่า ก็ยังมีคนเกลียด
 พราวอยู่จนถึงทุกวันนี้

- พราว (หญิง) อายุ 24 ปี

2.5 ผลกระทบต่อตัวตนและบุคลิกภาพ

นอกจากผลกระทบที่กล่าวมา การรังแกผ่าน
 โลกโซเชียลยังกระทบต่อตัวตนและบุคลิกภาพอีก
 ด้วย ดังเช่น กรณีของมิวสิคซึ่งถูกเผยแพร่ภาพที่
 ตนเองไม่ใส่เสื้อผ้า ทำให้เขาแยกตัวออกจากสังคม
 และใช้การหนีปัญหาเป็นทางออก ทำให้บุคลิกภาพ
 ที่ค่อนข้างเก็บตัวอยู่แล้วยิ่งเก็บตัว แยกจากสังคม
 มากยิ่งขึ้น

โลกส่วนตัวสูงกว่าเดิมอีกครับ บางทีผมหนี
 ปัญหาจริงๆ หนีมาตลอดเลย มันเหมือนภูมิแพ้อะที่
 ภูมิแพ้อะมันจะถูกกดด้วยภูมิต้านทาน ถ้าภูมิ
 ต้านทานต่ำลง ภูมิแพ้อะก็แสดงอาการ แต่ช่วงหลังๆ
 นี้ผมพยายามจะสู้กับปัญหามากขึ้นแล้ว

- มิวสิค (ชาย) อายุ 19 ปี

(ถูกรังแกตอนอายุ 16 ปี)

ส่วนกรณีของดาว ผู้ที่ถูกใส่ร้ายป้ายสีทาง
 ทวิตเตอร์ว่าแย่งแฟนคนอื่น หรือถูกนินทาทางเฟซ
 บุ๊คว่าเป็นผู้หญิงใจง่าย ชอบเข้าหาผู้ชาย ก็ส่งผล
 กระทบให้เธอ แยกตัวออกจากสังคม แม้แต่เพื่อน
 สนิท ทำให้เธอมีบุคลิกเก็บตัว ไม่ไว้วางใจใครง่ายๆ
 ต่างกับในอดีตที่เป็นคนสดใสร่าเริง เข้ากับคนง่าย

ตัวตนเราเปลี่ยนคะ อย่างเราเป็นคนเอนจอย
 เข้าสังคมอะไรอย่างนี้ แต่พอมันเกิดอย่างนี้ขึ้นมา
 เราก็ก่อนเลยไปอะไรกับคน เราไม่รู้ว่าเขาคิด
 อะไรอยู่ ไม่รู้ว่าเขาอะ ไปฟังหรือไปได้รับสารอะไร
 มาบ้าง เราก็ก่อนอยู่ในโลกของเราดีกว่า เก็บตัวมาก
 ขึ้น ไม่ไว้วางใจใคร

- ดาว (หญิง) 19 ปี

ผลกระทบข้างต้นสอดคล้องกับงานวิจัยของริ
 วิตุโซ (Rivituso, 2014) ที่พบว่าเหยื่อการถูกรังแก
 ผ่านโลกโซเชียลมักไม่ไว้วางใจในเทคโนโลยีและ
 ผู้คน

2.6 ผลกระทบต่อการเรียน

จากการศึกษาพบว่าการรังแกผ่านโลกโซเชียล
 ส่งผลกระทบต่อเยาวชนมีผลการเรียนตกต่ำ ดังเช่น
 กรณีของมิวสิค ซึ่งไม่ยอมเข้าห้องเรียน หลบๆซ่อนๆ
 ในห้องคอมพิวเตอร์อยู่ 2 ปี ทำให้ติด 0 ติด ร. หลาย
 วิชาจนเกือบเรียนไม่จบมัธยมปลาย กว่าจะฮึดสู้
 กลับมาแก้ผลการเรียนได้ก็เกือบสายเกินไป

เพราะผลจากม.4 นี้แหละครับ เหตุการณ์ที่
 คนแชร์ภาพ(ภาพไม่ใส่เสื้อผ้า เช่นเซอร์ตรงอวัยวะ
 เพศ)ลงไปในโลกโซเชียล มันเลยทำให้ผมแบบ
 โอเค ไม่เข้าเรียน เลยทำให้ผมไม่มีคะแนนจากการ
 เข้าเรียนเลย มันเลยทำให้ผมติดศูนย์ ติด ร. เฉลี่ย
 รวมกันแล้วอะ 20 ตัว

- มิวสิค (ชาย) อายุ 19 ปี

(ถูกรังแกตอนอายุ 16 ปี)

ผลกระทบด้านการเรียนสอดคล้องกับ
 ผลการวิจัยของเวเบอร์และเพลเฟรย์ (Weber; &
 Pelfrey, 2014) พบว่าเยาวชนที่เป็นเหยื่อของการ
 รังแกผ่านโลกโซเชียลได้เขียนบรรยายถึงผลกระทบ

ที่ได้รับว่าไม่อยากไปโรงเรียน โดดเดี่ยว รู้สึกถูกจับ
จ้องจากเพื่อนในโรงเรียน และเสียสมาธิในการเรียน

สรุปการศึกษา

การรังแกผ่านโลกโซเชียลเป็นความรุนแรงที่
เกิดขึ้นในเยาวชน จากข้อมูลของกรณีศึกษาพบว่า
สาเหตุการเกิดการรังแกผ่านโลกโซเชียลเริ่มต้นได้
ทั้งโลกจริงและโลกโซเชียล ในส่วนของโลกจริง
สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากความขัดแย้ง ปัญหา
ความสัมพันธ์ที่ไม่ลงรอยกัน หรือผู้ถูกรังแกกระทำ
บางอย่างให้ผู้รังแกไม่พอใจ นอกจากนี้ยังเกิดจาก
ความสนุกสนานตลกคะนองของเยาวชน ที่มองว่าการ
รังแกผ่านโลกโซเชียลคือ การเล่นอย่างหนึ่งที่เพื่อน
กระทำต่อเพื่อนได้ ไม่ใช่เรื่องผิดปกติ ส่วนสาเหตุที่
เริ่มต้นในโลกโซเชียลเกิดจากการถูกล่อลวงจาก
บุคคลแปลกหน้าในโลกออนไลน์

สำหรับผลกระทบจากการรังแกผ่านโลกโซ
เชียลพบว่า ผู้ถูกรังแกได้รับผลกระทบ 6 ประการ
ได้แก่ 1) เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดโรคซึมเศร้า หรือ
เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมกระตุ้นโรคซึมเศร้าที่มีอยู่แล้วให้
หนักมากขึ้น 2) เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เยาวชน
ตัดสินใจฆ่าตัวตาย โดยประกอบกับการรังแกในโลก
จริง 3) ผลกระทบทางความรู้สึก ได้แก่ เครียด เศร้า
หวาดระแวง อับอาย ไม่มีความสุข ไม่สบายใจ
เจ็บปวด 4) ผลกระทบทางสังคม ทำให้เสื่อมเสีย
ชื่อเสียง ภาพลักษณ์เสียหาย ถูกเกลียดชัง ถูกดู
หมิ่น และ 5) ผลกระทบต่อตัวตนและบุคลิกภาพ
ทำให้เป็นคนหนีปัญหา แยกตัวจากสังคม ไม่
ไว้วางใจใคร 6) ปัญหาผลการเรียนตกต่ำ

ข้อเสนอแนะ

1. เนื่องจากพบว่าการรังแกผ่านโลกโซเชียลมี
ความเกี่ยวข้องกับโรคซึมเศร้าและการตัดสินใจฆ่า
ตัวตาย จึงเป็นความเสี่ยงที่ครอบคลุม โรงเรียน ผู้
ใกล้ชิดกับเยาวชนควรให้ความสนใจและหมั่นสำรวจ
สังเกตว่าเยาวชนกำลังตกอยู่ในการคุกคามจากการ
รังแกผ่านโลกโซเชียลหรือไม่

2. จากการศึกษาพบว่าเยาวชนที่ถูกรังแกเกิด
ความรู้สึก เครียด เศร้า หวาดระแวง อับอาย เจ็บ
ปวด หรือมีบุคลิกภาพที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น
ครอบครัว ผู้ใกล้ชิด และครูในโรงเรียน ต้องมีการ
เฝ้าระวังสภาพจิตใจที่เกิดขึ้น เช่น ในโรงเรียนหรือ
มหาวิทยาลัยควรมีหน่วยงานให้คำปรึกษาปัญหา
เหล่านี้ หากครอบครัวพบว่าบุตรหลานต้องประสบ
กับปัญหาการรังแกผ่านโลกโซเชียล ควรทำความเข้าใจว่า
เยาวชนอาจได้รับผลกระทบจากจิตใจ ไม่
ควรต่อว่าซ้ำเติม แต่ควรให้กำลังใจ เป็นที่ปรึกษา
และพาไปพบจิตแพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญเพื่อช่วย
วางแผนแก้ไขปัญหาทางจิตใจและบุคลิกภาพ

3. จากการศึกษาที่พบว่าเยาวชนได้รับผลกระทบ
ทางสังคม โดยเฉพาะผลพวงมาจากการรังแก
ผ่านโลกโซเชียลที่มีการใส่ร้ายป้ายสี สร้างข่าวลือ
หมิ่นประมาทเป็นเหตุให้เสียชื่อเสียง สะท้อนถึง
บทบาทสำคัญของผู้พบเห็นเหตุการณ์ที่กลายเป็น
ส่วนหนึ่งของการนินทาต่อใส่ร้าย สร้างความเท็จ
ต่อกัน โดยขาดวิจารณญาณการใช้สื่อออนไลน์
ดังนั้น ควรอบรมทักษะการรอบรู้ในการใช้สื่อดิจิทัล
ให้แก่เยาวชน ไม่ตกเป็นส่วนหนึ่งของวงจรความ
รุนแรงออนไลน์ และทำให้เกิดบรรยากาศความ
ปลอดภัยในการใช้สื่อออนไลน์

บรรณานุกรม

- ชาญวิทย์ พรนภดล. (2560). “ดีแทค – มูลนิธิแพธทูเฮลธ์” ร่วมพัฒนาห้องแชท Stop Bullying วิจัยชี้ปัญหา
กลั่นแกล้งทางโลกออนไลน์ไทยพุ่ง รั้งท็อปไฟว์ของโลก. สืบค้นเมื่อ 24 กันยายน 2560, จาก [https://
www.dtac.co.th/pressroom/news/dtac-stop-bullying.html](https://www.dtac.co.th/pressroom/news/dtac-stop-bullying.html).
- วัฒนาวดี ศรีวัฒนพงศ์; และ พิมพกา ธานินพงศ์. (2558). สื่ออิเล็กทรอนิกส์และอินเทอร์เน็ตที่มีต่อพฤติกรรม
การรังแกของนักเรียนในโรงเรียน เขตอาเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารการสื่อสารและการจัดการ
นิตัว*. 1(2): 128-144.
- วิมลทิพย์ มุสิกพันธ์; และศิวพร ปกป้อง. (2553). ปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติและพฤติกรรมการกระทำความ
รุนแรงทั้งทางกายภาพและการข่มเหงรังแกผ่านโลกไซเบอร์ของเยาวชนไทย. รายงานการวิจัย.
กรุงเทพฯ: ปัญญาสมาพันธ์เพื่อการวิจัยความเห็นสาธารณะแห่งประเทศไทย.
- องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย. (2559). *Dtac Parent Guideคู่มือพ่อแม่ยุคดิจิทัลเข้าใจลูก เข้าใจโลกไซเบอร์*.
กรุงเทพฯ: องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย
- Guo, Siying. (2016). A Meta-Analysis of the Predictors of Cyberbullying Perpetration and
Victimization. *Psychology in the Schools*. 53(4): 432-453.
- Hinduja, Sameer; Patchin, W. Justin. (2010). Bullying, cyberbullying, and suicide. *Archives of
Suicide Research*. 14(3): 206-221.
- Kowalski, Robin M.; Limber, Susan P.; & A gatston, Patricia W. (2008). *Cyber bullying:
bullying in the digital age*. Massachusetts: Blackwell.
- Mendoza, Madalyn. (2016). *After suicide, a brother calls out bullying viral post urges all to
end bullying, teach character*. Retrieved April 5, 2017 from [http://www.express
news.com/news/local/article/After-suicide-a-brother-calls-out-bullying-6744050.php](http://www.express
news.com/news/local/article/After-suicide-a-brother-calls-out-bullying-6744050.php)
- Patchin, Justin W.; & Hinduja, Sameer. editors. (2012). *Cyberbullying Prevention and Response:
Expert Perspectives*. New York: Routledge.
- Ranney, Megan L.; et al. (2015). PTSD, cyberbullying and peer violence: prevalence and
correlates among adolescent emergency department patients. *General Hospital
Psychiatry*. 39: 32-38.
- Rivituso, Jack. (2014). Cyberbullying Victimization among College Students: An Interpretive
Phenomenological Analysis. *Journal of Information Systems Education*. 25(1): 71-75.
- Vandebosch, Heidi; & Cleemput, Katrien V. (2008). Defining Cyberbullying: A Qualitative
Research into the Perceptions of Youngsters. *CyberPsychology & Behavior*. 11(4): 499-503.

Weber, Nicole L.; & Pelfrey, William V., Jr. (2014). *Cyberbullying: Causes, Consequences, and Coping Strategies*. Texas: LFB Scholarly Publishing.

Wikipedia. (2017). *List of suicides that have been attributed to bullying*. Retrieved April 20, 2017, from https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_suicides_that_have_been_attributed_to_bullying